

בפידפורי גסיסתה

מייץ

על המשמר, ומשם הגיעה עליוה גם למשא, המוסף הספרותי של למרחב, ולתרגום מספר ספריילדיים. אליעז אף השתדל להכניס את יצירותיה לקול ישראל, המליץ עליה בפני בלה ברעם, עורכת המדור בימות ובדיס.

הידידות בין השניים הלכה והתעמקה מיום ליום. אליעז, אף הוא יליד בולגריה (סופי יה), מצא עמה שפה משותפת. אולי עזרה לכך פראגמטיה משפחתית שאירעה בביתו. כי המשורר בעל ההתנהגות החברתית והעל ליוה, המנוגדת לשירתו הנוגה, היה נשוי לאשה מבוגרת ממנו, שילדה לו שני בנים. הבנים, בגרו ועזבו את הבית, הפכו להברי קיבוצים, ילדו לו נכדים. המשורר נשאר בביתו עם אשה היפכונדרית שהתמסרה לעבודתה כגננת, לא התערבה כמעט בחייו. אליעז היה ממעיט מאוד לצאת בחברת אשתו, ולרבים מידידיו נודע כי הוא נשוי רק כשפורסמה הידיעה על רצח האשה. את מה שהתחולל בנפשו של אליעז באתרן שנים, אפשר רק לנחש לפי שירתו. ספר שיריו האחרון, אהבה במידבר, שפורסם לפני 15 שנה, רחי כולו בתוגתו של גבר המרגיש כי שנותיו חולפות והוא מודקן וכבול בשרשראות בעוד כוחו מפכה בו. ואמר אליעז בשירו אמונה וגוף: "אביביו נפגשים עם מפל השלכת / נציגו נתקלים בשלגו המפשייר."

עליוה מצאה באליעז ידיד וחבר שהיה מביא אותה לחברה הבוהמית אליה הש" תוקקה כלכך. היא העריצה אותו כמשורר, התמרמרה לא פעם בפני ידידים על ששיריו אינו מביאים עליו סבל וצער. ידידותם של השניים נמשכה כך שנים רבות.

המשורר הפגישה עם בעדה

יום אחד, לפני כשנתיים, נזקקה עליוה לפתע לטיפול רפואי דחוף. ידידה אליעז הביא אותה לרופא מכר, אף הוא בולגרי, הד"ר משה פאנו. הד"ר פאנו הצעיר (30), בוגר הפאקולטה לרפואה באוניברסיטת ירושלים, ביצע את הטיפול. מאוחר יותר התברר כי היא לא תוכל ללדת. בהשפעת ידידה, המשורר אליעז, נשא הד"ר פאנו את עליוה לאשה. הוריה של עליוה רכשו עבור הנוג דירה מפוארת בבית חדש, בשדרות נורדאו בתלביב, ריהטו אותה בריהוט חדש, התקינו לבעל החדש מרפאה פרטית. בתקופה זו יצא אליעז לפתע לנסיעה ממושכת לחוץ-לארץ. העדרו נמשך שמונה חודשים.

אולם נשואיה של עליוה לרופא הצעיר לא ניתקו את קשריה עם אליעז. כשהחזר ממסעו המשיכה להתראות עמו. לא היה זה מבלי ידיעת בעלה. כי הד"ר פאנו היה

רפאל אליעז (חבוש כומתה שחורה) ניצב על קבר אשתו כשהוא נחמד עליידי שני בניו. הגבר הזקוף ויפה המראה נשבר כליל אחרי האסון הכבד שירד על ביתו עם הרצחה של אשתו, הפך כפוף ושערתו האפירו.

בלווייה

לא יכול היה לבוא לשיעור הראשון.

עלייה בעזרת משורר

תוך כרי עבודתה זו הכירה עליוה, ש" התגרשה בינתיים מבעלה-הלכה, את רפאל אליעז, משורר המבוגר ממנה ב-27 שנים. אליעז, אחד המשוררים והמתרגמים הידועים והמכובדים בארץ, נמנה תקופה מסויימת על ערכי משמר לילדים, היה פעיל, מאוחר יותר, בספרית הפועלי של השומר הצעיר.

עליוה מצאה בגבר זקוף-הקומה ובעל בלורית השיער הלבן, אדם המבין לנפשה. הוא כאילו הבין את כישורונתיה הסיפורי תיים, עזר לה לפתח אותם. הוא עזר לה גם לפרכם כמה מסיפוריה במוסף הספרותי של

בהכרה הראשונה עשתה עליוה רושם של אישיות ממש. אולם לאחר הרושם הראשון, גילו מכריה כי היא מתוסבכת ומזוהרת הליכות. שוב מצאה עליוה את עצמה ללא חברה, כשידידיה היחידים הם ישראלים שביקשו בילוי קליל, ללא התחייבות.

מלבד זאת סבלה האשה הצעירה גם מ" המסור חמור בכסף. כל אימת שהיתה מקבלת את קיצבתה, היתה מוציאה אותה ברובה על רכישת ספרים. לפעמים קנתה גם ספרי בלשים של אנתה כריסטי. "אני רוצה להשי" תעשע במקצת" אמרה לידידותיה שהת פלאו על שהיא קוראת סיפרות זולה.

תקופה מסויימת אף בילתה בחברת אני גלים, אירי אחד התאהב בה, הציע לה נשואים, אולם עליוה דחתה אותו. היא היתה מדוכאת מאוד. בכמהיה לארץ ציירה את לונדון בתיאורים קודרים על חושך, ערפל ובדידות. בני המוסבה הישראלית בלונדון הששו או כי היא עומדת להתאבד. כעבור שנה בערך חזרה עליוה ארצה. תחילה ניסתה לעסוק בהוראה, קיבלה משרה בבית-ספר באשקלון. כעבור זמן קצר פוטרה בניסיונות כתומות.

או החלה עליוה לטפח את הלומותיה הסיפורתיים. היא האמינה כי דרכה היא להיות סופרת, ניסתה להגשים את יעודה. ידידים לשעבר הכניסוה לעבודה בעתון הילדים משמר לילדים. עליוה היתה מפרסמת בעתון זה מדי פעם, בהמסקות של חודשים מספר, כתבות או סיפורים לילדים. הסיפורים היו כתובים אומנם בשפה סיפרותית תמה, אולם לא העידו על דמיון יוצר. דוגמא מציירות: הסיפורותיות בשם דניאל, הנפתח במשפט:

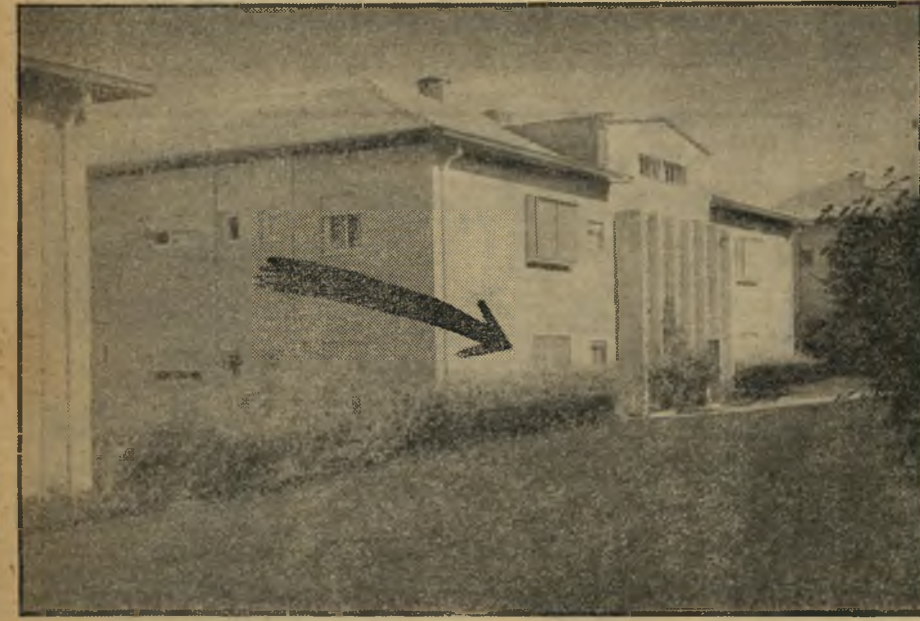
"כל בוקר היה דניאל מאהר לבוא לבית ספר. כבר ביום הראשון ללמודים נכנס באמצע השיעור השני, התישב לו בנחת במקומו, הוציא ספריו ומאו ואילך היה נוהג כך בכל יום."

המורה כמובן לא שם לב לאיחוריו של דניאל, דבר שהרגיז מאוד את שאר התלמידים, שלעגו לו והקניטו אותו על שהוא מסתלק משיעורי התי"ך. אולם יום אחד, בעת שחטקו התלמידים כדורגל בשעור ה" ראשון, הם הבחינו בתרנגולת העולה על המגרש. אחרי התרנגולת בא גם דניאל. או אלו הם הבינו, כי דניאל היה עובד כל בוקר בלול של גרינברג הוקן, ומשום כך

הקורבו

גם הוא מעריך גדול של אליעז. בבהידידים היה הד"ר פאנו, לא פחות מאשר אשתו, חוקר לדעת על אליעז ועל הנעשה עמו. עליוה תיכננה כתיבת רומאן גדול, כשהו על העליה החודשה והשתלבותה בארץ. היא ביקשה מאליעז שיעזור לה בהכנת הספר. כמו כן השלימה עליוה גם את כתיבתו של רומן, עליו עבדה שנים מספר. היה זה ספר בן 170 עמודים שנקרא בשם סילביה. הרומן, שהיה מוקדש לר. א., היה דומה לרומן שניהלה עליוה, הסתיים בטרגדיה. אולם אחרי נשואיה חשה עליוה בהתרחקותו של אליעז מעמה. היא ניסתה לאיים עליו, כתבה כי היתה נאלצת לפגוע באשתו המפרידה ביניהם או לאבד את עצמה לדעת. אליעז, שהשש כי אומנם תבצע איום זה, היה מטלפן לביתה משך תקופה ארוכה, מניח את השפופרת ברגע שמע את קולה ונוכח כי היא חיה.

כשנפגש עם האשה הצעירה, ניסה אליעז להסביר לה כי עליה להשלים עם העובדה שהיא נשואה לאחד. אולם עליוה סירבה להשלים. הוא המשיכה לצאת ולבלות בחב" דתי. גם ביום בו גכטה אשתו בבית-החולים, נמצא אליעז בחברת עליוה בנצרת, מבלי לדעת, כמובן, על מצבה של פולה. השבוע עמד אליעז. שחוח ובוכה, על קבריה של אשתו בבית-העלמין החדש ב" חיפה. מספר ידידים וקרובי-משפחה, כ-50 במספר, באו לחלוק לנרצחת את הכבוד האחרון. כשנסתח הגולל, פרץ אליעז בבכי מר, כשהוא נתמך בידי שני בניו. אולי עלה בזכרונו אותו רגע קטע מתוך שיר שכתב, אחד השירים האהובים עליו ביותר: "שנים אהב לבו האפור בתשוקה / לא הבדיל בין חיים ותמותה / בין באר שוקקה ומראה עמוקה / כחשפט כל בני הארץ ניס. / ועתה הוא פוסע יחידי. / כי הבית שקע.

זהו הבית בו התגוררו רפאל ופולה אליעז משך חודש ימים — עד שאירע הרצח. החץ מצביע על המסבך בו הוכן המייץ המורעל. הבית נמצא בשיכון פדרמן על הר" קיבל את הדירה מראש העיר במסגרת התוכנית למשכון אנשירוח להשתכן בחיפה.

הבית האורחת עליזה פאנו לפני שש שנים, בשעת סיוול בפאריס.

שהיא פונה ונתה.